

Effatha

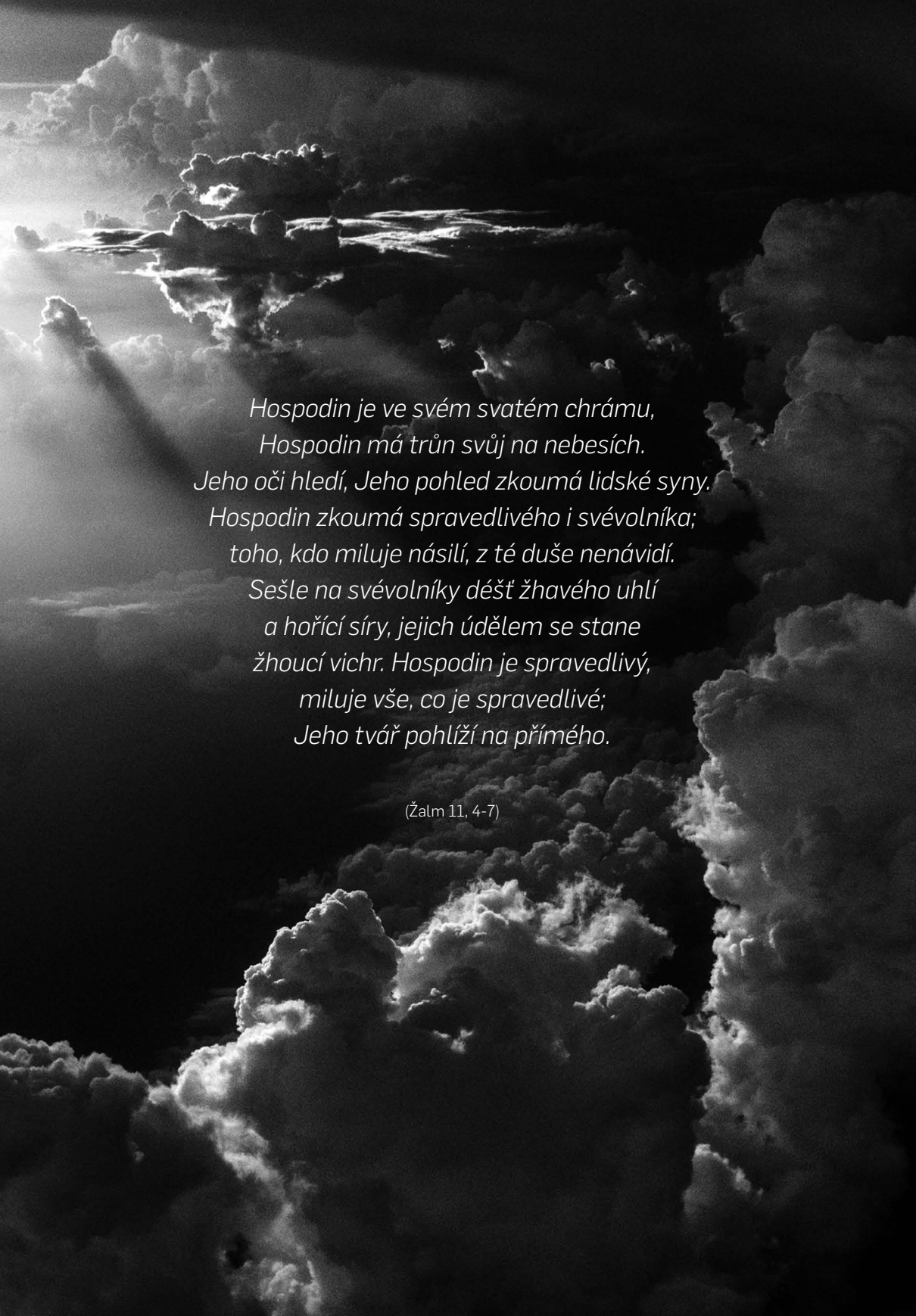
magazín

PRO KATOLICKOU CHARISMATICKOU OBNOVU

2 / 2023

*Hospodin je ve svém svatém chrámu,
Hospodin má trůn svůj na nebesích.
Jeho oči hledí, Jeho pohled zkoumá lidské syny.
Hospodin zkoumá spravedlivého i svévolníka;
toho, kdo miluje násilí, z té duše nenávidí.
Sešle na svévolníky déšť žhavého uhlí
a hořící síry, jejich údělem se stane
žhoucí vichr. Hospodin je spravedlivý,
miluje vše, co je spravedlivé;
Jeho tvář pohlíží na přímého.*

(Žalm 11, 4-7)

- 2** Každý si neseme
různá zranění
Promluva
papeže Františka
- 3** Ruku v ruce
s Terezíí z Lisieux
Svědectví
- 4** Ohlédnutí
za Oblastními
setkáními KCHO
- 8** Zadarmo jste dostali,
zadarmo dávejte
Rozhovor
- 12** Štěstí, kde ho nečekáš
Vyučování
- 15** Magnus opět v Česku
Návštěva zakladatele
Mary's Meals
- 16** Kurzy Alfa slaví 25 let
- 19** Modlitba za uzdravení
Svědectví ze semináře
- 22** Křest v Duchu svatém
Dokument
- 24** Vylvolil jsem vás...
Doporučujeme
- 26** Kalendář akcí

Foto na obálce:
Vlastimil Kašpar (Daniel)

O hojné duchovní pastvě

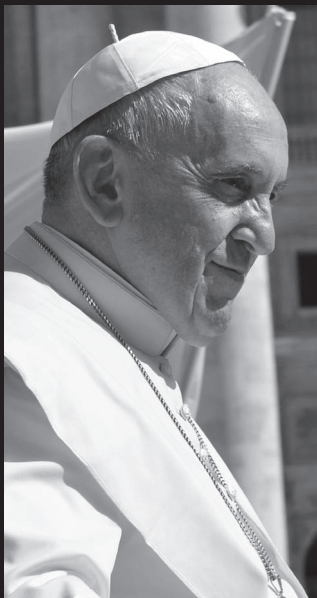
Před pár týdny jsem tlumočila přednášku Damiana Stayna (jehož knihu o charismatech *Pane, obnov své zázraky* mohu vřele doporučit) s názvem „Nebe na zemi“. Vycházel z modlitby Otčenáš a hned v úvodu se ptal posluchačů, co si vlastně představují, když se modlí: „Přijď království Tvé, buď vůle Tvá jako v nebi tak i na zemi“. Schválně si na tu otázku zkuste cvičně odpovědět... Boží království, to nebeské prolínající se s naším pozemským životem – omezená lidská slova, která vyjadřují jednu ze základních skutečností, které vyznáváme... a snad i naši zkušenost.

Poslední dobou zjišťuji, že v církvi běžně používáme spoustu pojmů, o kterých máme mnozí asi jen velice mlhavou představu. Zkuste někomu, kdo nikdy nebyl v kostele a nečetl Bibli, prostě a srozumitelně vysvětlit, co znamená, že Ježíš kázal o Božím království... a nepoužít při tom žádné zbožné klišé! Onehdy jsem se nad tím pěkně zapotila při rozhovoru s našimi katechumeny. Ani bych nečekala, že bude tak těžké promluvit civilním jazykem o něčem tak zásadním a pro mne osobně důležitém.

Nedávno mé přemítání o tom, jak srozumitelně hovořit o víře, aniž bych upadla v nicneříkající klišé, dostalo nový impulz. Dostal se mi do ruky moderní obrázek ze sv. Norbertem a v modlitbě na druhé straně mimo jiné stálo: „Na jeho přímluvu dávej i dnes svému lidu pastýře podle svého srdce a hojnou duchovní pastvu.“ Při nejlepší vůli jsem si pod pojmem „hojná duchovní pastva“ nedokázala vybavit nic konkrétního; jen jsem si říkala, jak dadaisticky by vypadaly naše běžné rozhovory, kdybychom používali takovýto slovník.

Možná by stálo za to, dát si čas od času práci a zkoumat, co se skrývá pod náboženskými obraty, které tak běžně používáme – obzvláště jestli to myslíme vážně s tou evangelizací.

Pavlína Bílková

Každý si neseme různá zranění

Nezáleží na tom, zda jsme zraněni hodně či málo, ale na tom, jak se svými ranami nakládáme, říká papež František.

Naše zranění jsou mnohdy skrytá

Každý si neseme různá zranění – kdo by je v životě neměl? Jsou to jizvy z minulých rozhodnutí, nepochopení, bolestí, které uvízly v nitru a nelehce je překonáváme. Ale jsou to též rány z protřpěných příkoří, jízlivých slov, nemilosrdných soudů... Navíc naše zranění bývají mnohdy skrytá, protože je ze studu zakrýváme.

Bůh však před námi neskrývá rány, které mu pronikly tělem a duší. Ukazuje nám je, abychom si uvědomili, že se i z našich ran mohou stát štěrbiny, jimiž proniká světlo. Vyzkoušej to. Vybať si své rány, které znáš jen ty a skrýváš je v srdci. Pohleď na Pána. Uvidíš, jak z oněch ran vytrysknou paprsky světla. Ukřižovaný totiž proměňuje zlo v dobro a bolest v lásku. Nikoho neobviňuje, miluje a odpouští těm, kdo jej zranili (srov. Lk 23,34).

Jak se svými ranami nakládáš ty?

Nezáleží tolik na tom, zda nás život zranil málo či hodně, nýbrž jak se svými ranami naložíme. S těmi nejmenšími i velikými, které zanechávají na těle i duši trvalou stopu. Co se svými zraněními děláš ty? Jak nakládáš s těmi, o kterých víš jen ty? Můžeš dovolit, aby se zanítily záští a smutkem, anebo je spojit s Ježíšovými ranami, aby byly prozářeny.

Pomyslete na mnohé mladé lidi, kteří se nesmířili se svými ranami a hledají záchranu v sebevraždě nebo drogách. Jakou drogou či závislostí zakrýváš své rány ty?

Naše rány se mohou stát zdrojem naděje, pokud namísto jejich zakrývání a sebelítosti osušíme slzy druhým; pokud se nebudeme cítit ublíženi tím, co nám bylo vzato, ale budeme se zajímat o to, čeho se nedostává druhým; pokud se přestaneme přehrabovat jen sami v sobě, ale raději se skloníme nad trpícím člověkem... Jedině tehdy, když přestaneme myslet jen na sebe, opět se sami najdeme. Jak říká Písmo, naše jizvy se tím zacelí (srov. Iz 58,8) a rozkvete naděje. Avšak zůstaneme-li jen v přemítání nad sebou, nenajdeme se nikdy.

Každý si nese nějaká zranění... Co s nimi udělám: budu si jen celý život lízat rány? Anebo pohlédnu na rány druhých a se zkušeností své vlastní zraněnosti je půjdu léčit, budu jim pomáhat? To je výzva, kterou dnes kladu před každého z vás. Kéž nám v tom Pán pomáhá!

*Z katecheze papeže Františka 5. dubna 2023
(redakčně upraveno).*

Následující svědectví jako by ilustrovalo, jak lze papežovu výzvu uchopit v praxi. Kdykoli spojíme svá zranění s ranami Ježíšovými, náš život znovu rozkvete.

Ruku v ruce s Terezií z Lisieux

Tento příhodný název novény k svaté Terezií (viz Paulínky 2023) skvěle vystihuje mou nedávnou zkušenost s ní. Knížička u mně v pokoji ležela docela dlouho, asi čekala na svůj příhodný okamžik. Ten nastal v situaci, která otevřela mé rány z minulosti, načež jsem poprosila jednoho kněze o přímluvu. On při modlitbě zmínil právě svatou Terezií, takže jsem po návratu domů konečně vzala nověnu do ruky s tím, že se jí za daný problém začnu modlit. A ona pak začala promlouvat do mého života.

Hned první den mě až prorocky zasáhla přesně v tom, na co jsem se zrovna potřebovala zaměřit: „Připomínej si častěji během dne pozvání žalmisty: *‘Pohleďte k němu, ať se rozveselíte, vaše tvář se nemusí zardívat hanbou’* (Žl 34,6). Kdykoli budeš mít tendenci

malomyslně nad sebou, vědomě vykroč z inverze svého smutku, rozmrzelosti a sebevýčitek a postav se vzpřímeně pod slunce Boží lásky, pod Pánův milosrdný pohled...“

Každý další den jsem pak skutečně měla vícekrát pocit, že Terezie stojí vedle mě, bere mě za ruku a ukazuje vždycky nějak trefně a konkrétně na Boha: v pátek mi připomněla vzácnost Kristovy krve, která vytéká z jeho probodeného boku: já ji mohu přijmout a rozlévat na druhé. V sobotu mi připomněla Marii Magdalénu a její odvahu vrhnout se Ježíšovi do náručí, kdykoliv se dere o slovo zklamání. Dále mě vedla k častějšímu vracení se do Boží přítomnosti v mém srdci, k přímluvě za druhé... Zkrátka díky této útlé nověně jsem s ní mohla prožít těch několik dní opravdu „ruku v ruce“.

Jana S.

OHLEDNUTÍ

za oblastními setkáními KCHO

Již delší dobu jsme v Národním týmu CHARIS hovořili o potřebě setkávání na oblastní úrovni. Setkání se většinou uskutečnila 18. února – v den výročí vzniku Katolické charismatické obnovy – a to v sedmi regionech Čech a Moravy. Ze zpětné vazby se zdá, že na mnoha místech setkání předčila očekávání. Přinášíme malé ohlédnutí.

Jednotné téma „Křest v Duchu svatém“

V Effatě 3/22 napsala Pavla Petrášková, koordinátorka KCHO: „*Hlubší vylití Ducha svatého je v samém základu charismatické obnovy a vytváří identitu tohoto obnovného proudu milosti v církvi. Navíc nasazení se pro šíření milosti křtu v Duchu svatém je něčím, co po nás papež František opakovaně žádá. Chceme se tedy sami obnovit a utvrdit v této život proměňující zkušenosti s Duchem svatým, abychom mohli ještě lépe vstoupit do tohoto poslání.*“

Ostravsko

Mirek Přikryl

Do frýdeckého farního kostela sv. Jana Křtitele dorazilo na Oblastní setkání CHO v sobotu 18. února kolem 200 lidí. Ondřej Novák ze společenství Ábel z Frýdku-Místku ve své dopolední přednášce citoval kardinála Kevina Farrella: „Křest v Duchu svatém, to je mj. rozhodnutí žít naplno milost, kterou jsme obdrželi ve svátosti křtu.“ Věnoval se i různým překážkám působení Ducha. „Duch svatý není žádná energie, ale osoba, se kterou můžeme mít vztah,“

zdůraznil. Přednáška byla proložena osobními svědectvími. „Zkušenost křtu v Duchu svatém před rokem úplně změnila mou modlitbu. Dnes se modlím ráda a Bible je pro mne živé Boží slovo,“ zaznělo ve svědectví Ivety S.

Odpoledne na Ondřeje navázal druhý přednášející, Josef Byrtus z Bukovce. Navázal na slova sv. Jana Křtitele: „on vás bude křtít Duchem svatým a ohněm“ (Mt 3, 11). „Vznešenost člověka tkví v tom, že v sobě Boží oheň máme a neseme ho,“ poukázal Byrtus na hebrejský kořen biblického pojmenování člověka.

„Díky za tento krásný den! Byli jsme od nás poprvé a určitě se vydáme někdy příště, dá-li Pán. Náplň celého programu velmi užitečná, jen odpoledne bylo bez přestávky dlouhé – s pauzou by to bylo lepší. Takže ještě jednou díky za krásné přijetí a díky Pánu za všechny dary tohoto dne!“ napsala v reakci na setkání Markéta, která na setkání do Frýdku přijela až z 90 kilometrů vzdáleného z Města Albrechtice.

Hradec Králové

Veronika Vršanská

Celodenní setkání proběhlo v prostorách Nového Adalbertina. Přednášku měla salesiánka Jana Svobodová, spolu s povzbudivým osobním svědectvím, jak se po křtu v Duchu svatém změnil její duchovní život. Setkání

se od rána neslo v pokojné a radostné atmosféře. Odpoledne probíhala diskuze ve skupinkách na téma, jaké aktivity vedoucí k oživení farností se kde pořádají a také o tom, co bychom si přáli, aby se dělo v našich farnostech. Modlitba chval pod vedením kapely Trinity worship (manželé Beranovi) byla vyvrcholením dne.

Brněnsko

Iva Oukropcová

Během setkání v kostele na Grohově nás celý den provázela silná touha po hmatatelném projevu Ducha. Zkušenosti těch, kteří prožili svůj křest, osobní, hluboké setkání s Duchem, tím „neznámým Bohem“, jak to zaznělo v jednom svědectví. Prostor pro sdílení, úžas nad Boží mocí, skutečným, reálným jednáním, konkrétní změnou v životě, který je po lidsku nezměnitelný. Slova jistější i chvějící se, a přece jasně svědčící o Božím díle zde, teď, před rokem či pěti, stále.

Kromě hlavní přednášky Mária Tomášika – laického kazatele, vedoucího společenství Martindom při farnosti sv. Martina v Bratislavě bylo možné si vybrat i některý z těchto workshopů:

Dar jazyka jako brána k charismatům (Josef a Markéta Kánští, kom. Emmanuel); Charisma prorocství (Václav Krmíček, Radim Chmelík, kom. Emmanuel); Slovo poznání, hledání Boží vůle (P. Pavel

Šenkyřík); O přímluvné modlitbě (Jiří a Darina Brothánkovi, kom. Emmanuel); Evangelizace – světlo v temnotách (Dominik a Kristýna Juráskovi, Marcela Dubská); Farní evangelizační buňky *aneb* Bez malých společenství to nejde (David a Jana Kasanovi).

Jižní Čechy

Jitka Sládková

Jihočeské oblastní setkání se konalo ve Veselí nad Lužnicí a sešlo se nás téměř 70 účastníků. Byla to velmi požehnaná akce, která otvírala srdce a přiblížila nás zase o krok k Bohu (někoho i o více kroků). Od Marie Němcové z Českých Budějovic jsme se dozvěděli, jak přijmout Ježíše jako Pána, a společně jsme se pomodlili modlitbu odevzdání se Ježíši. Byl to důležitý krok tohoto dne. Křest v Duchu svatém nám v přednášce přiblížil otec Ján Madár, kněz z řádu petrínů. Celý den byl vedený

Duchem svatým, všechno plynule navazovalo. Někdo z týmu s námi sdílel slovo od Pána: „Církev očekávala a dostala Ducha svatého“. A stalo se, Duch Svátý se mocně dotýkal srdcí účastníků.

Olomouc

Marie Slimaříková

Setkání v Olomouci bylo pro mě milým překvapením. Dávno jsem si přála sejít se ke chválám a modlitbě s dalšími, kteří se u nás hlásí k tomuto proudu. Prožívala jsem vše o to radostněji, že se akce konala v arcibiskupském paláci za přítomnosti biskupa Josefa Nuzíka. Program byl prostý, ale velmi silný. Přednáška Pavlínky Bílkové o křtu v Duchu svatém všechny povzbudila k většímu naslouchání a rozlišování. Svědectví P. Jana Berky a sdílení ve skupinkách pro mě bylo obohacující. Slyšet, jak Duch svatý působí v srdcích lidí, v rodinách a farnostech dává člověku povzbuzení a odhodlání sloužit a pracovat pro Boží království tam, kde každý jsme... Setkání jsme zakončili společnými chválami s kapelou Gedeon (Valašské Klobouky). Věřím, že všichni odcházeli povzbuzeni, plni radosti a pokoje, a také natěšení na Konferenci v Brně. Aspoň soudím podle úsměvů, s nimiž všichni odcházeli...

Praha

Ignác Mucha

Na oblastní setkání obnovy jsem se těšil, ale říkal jsem si, zda nebude příliš dlouhé – co že tam budeme celý den dělat?! Čekal jsem, že nejspíš dorazí jen pár nadšenců. Ale vše bylo jinak. Hned z kraje mě překvapil velký sál plný lidí. A následně i celé setkání, resp. to, co nám všem i mně konkrétně Pán připravil: Zažil jsem opět s husí kůží, že modlitba chvály povznáší k Bohu a dává mi jiný úhel

pohledu na vše, co v životě prožívám krásného i těžkého.

Promluva otce Vojtěcha Kodeta o ponoření do Ducha svatého mě opět ujistila, že když mě Bůh k něčemu povolává, tak mě k tomu i vybavuje. Následné pásmo svědectví našich bratří a sester trefně zasadilo teorii do konkrétních životů.

Čtení i promluva při bohoslužbě, kterou sloužil P. Michael Slavík, pojednávaly o tom, že i nás Bůh někdy zavede na Horu Proměnění, kde nám dá zažít něco z Boží krásy, slávy a úžasnosti, abychom pak při návratu do údolí, tváří v tvář životním těžkostem mohli čerpat z toho, co jsme s Bohem okusili na vlastní (husí) kůži...

Po obědě byly na programu malé skupinky. Ač mám komunikaci s lidmi rád, na skupinku jsem se tentokrát moc netěšil a přemýšlel jsem, jak se vytrazit. Nakonec jsem to naštěstí neudělal. Opět jsem si tam uvědomil, jak nás Bůh stvořil různé a že k nám promlouvá i skrze druhé lidi... Ve skupinkách jsme se sdíleli o tom, jak jsme kdo prožili křest v Duchu. Pak jsme se za sebe navzájem modlili. Odnesl jsem si z modlitby konkrétní Boží impuls do života.

Celý den zakončila opět modlitba chvály a přímluv za nové vylití Ducha do našich životů. I zde mi Pán připravil nečekaný vzkaz a ujištění. Díky!

Rád bych dodal, že mě hluboce oslovila i chválová kapela a nové písně, které byly také jedním ze vzkazů shůry...

**Díky všem organizátorům
i účastníkům – těšíme se
na další oblastní setkání
v roce 2024.**

*Za tým CHARIS připravila
a z reakcí účastníků vybrala Pavlína B.*

„Zadarmo
jste dostali,
zadarmo
dávejte“

(Mt 10,8)

Eva (45) a Martin (46) Beranovi Eva je původně z Brna. S manželem žili několik let v Anglii a nyní bydlí v Hrochově Týnci u Chrudimi, odkud pochází Martin. Eva vystudovala polštinu na univerzitě v Ostravě a pracovala jako vychovatelka v mezinárodní katolické škole v Anglii, v Čechách pak jako koordinátorka projektů v jedné mezinárodní firmě. Martin se vyučil a pracoval jako hodinář. Nyní oba pracují pro Nadační fond Credo. Eva je také členkou národního týmu CHARIS, který koordinuje charismatickou obnovu v ČR.

✓ Tuším, že jste s Martinem naplno zaměstnaní ve službách Obnovy, je to tak? Jak vypadají vaše „pracovní zakázky“? Kde všude působíte?

(M) Pracujeme na plný úvazek pro Nadační fond Credo. To nám umožňuje plně se věnovat evangelizaci, což v praxi znamená

pořádání různých typů křesťanských seminářů, duchovních obnov a konferencí. Jde nám hlavně o to, aby lidé mohli prohloubit svůj vztah s Bohem, zakusit moc a lásku Ducha svatého, a proto bývá součástí těchto seminářů přímluvná modlitba za vnitřní i fyzické uzdravení, modlitba chval a modlitba za vylití Ducha svatého. Naší největší radostí jsou ale chvály, a tak nejčastěji pořádáme večery chval. V našem týmu máme kolegy z různých částí země, a proto působíme v rámci celé České republiky. Rádi bychom se ale víc věnovali naší Královehradecké diecézi.

✓ Jak jste se s Martinem poznali a co vás přivedlo k Obnově?

(M) Poznali jsme se na charismatické konferenci New Dawn v anglickém Walsinghamu, kam už mnoho let přijíždějí také poutníci z Čech. Oba jsme tam prožili vnitřní uzdravení a hluboce se nás dotýkala atmosféra konference, používání charismat a prožívání

společností. Zatoužili jsme takovýto typ konference uspořádat i v Čechách, a organizujeme ji už více než 10 let i u nás, ve fran-tiškánském klášteře v Hájků u Prahy.

(E) Já jsem se s Obnovou setkala začátkem 90. let, kdy jsem ve společnosti prožila křest v Duchu sv. Neprošla jsem sice žádnou formací, ale v té době tyto věci probíhaly tak nějak spontánně. Byla to silná zkušenost, která ve mně vyvolala touhu a hlad po větším působení Ducha sv. v mém životě.

(M) Já jsem konvertita, prošel jsem různými okultními zkušenostmi a obrátil jsem se až díky jednomu charismatickému společenství. Potřeboval jsem i službu exorcisty a modlitby za uzdravení, hned od začátku jsem tedy viděl, jak koná Duch svatý.

✓ Můžete sdílet něco víc z vaší zkušenosti z Anglie?

(M) Měli jsme možnost žít několik let v Londýně (Eva 7 let, Martin 3 roky) a za tu dobu jsme poznali mnoho dobrých přátel z tamní Charismatické obnovy. Mohli jsme s nimi spolupracovat a zároveň se od nich nechat formovat ve chvalách, přímluvné modlitbě a jiných duchovních darech.

(E) Anglie pro mě byla jedno velké dobrodružství. Paradoxně mě nikdy nelákalo ji navštívit a nebyť té konference, asi bych tam

ani nejela. Pak jsem ale při jedné cestě viděla krásy Londýna, ale především anglického venkova, a rozhodla jsem se, že tam po skončení VŠ na pár měsíců vyrazím. Kamarád mi tam našel rodinu, která nejenže mi pomohla v začátcích, ale byla též zapojena do akcí Obnovy. Ihned jsem tam měla spoustu přátel, dokonce jsem začala působit ve chvalových skupinách. Jinak jsem pracovala v jednom poutním domě na okraji Londýna a pak jako vychovatelka v mezinárodní katolické škole. V Anglii jsem nakonec potkala i svého manžela! Konferenci New Dawn jsem tak mj. vděčná i za svůj největší životní dar :)

✓ Můžete představit české New Dawn a jak vás vůbec napadlo ho dělat?

„New Dawn“ (čti njú dón) znamená v překladu „nové svítání“, a to jsme toužili vidět i v naší zemi. Neměli jsme žádné zkušenosti s organizací, ani jsme nevěděli, kde konferenci pořádat. Myles Dempsey, zakladatel komunity Kníže Pokoje, která konferenci v Anglii pořádala, nám poradil, abychom se pokusili najít místo, které je mariánské a zasazené v přírodě. Nedokázali jsme si ale představit, že bychom takovou konferenci pořádali na tak vytížených místech jako je např. Hostýn. Kdosi nám ale řekl o Hájků u Prahy, a tak jsme kontaktovali

bratry františkány a poprosili je o prohlídku areálu. Jakmile jsme prošli hlavní branou, ihned jsme věděli, že je to to pravé. Přes všechnu omšelost budov nás místo hned chytilo za srdce (možná právě proto!). Hájek je poutní místo, které má nesmírně silný příběh a zjevné Boží požehnání. Po staletí sem proudily davy poutníků a na jejich modlitbách stavíme a těžíme z nich podnes.

Za komunistů byl Hájek přepaden v rámci Akce K, bratry tehdy odvezli a klášter vyrabovali. Později sloužil jako internační místo pro kněze a poté zde vojsko skladovalo munici. Když jsme se to dozvěděli, vzpomněli jsme si na jedno modlitební shromáždění, kde jsme se modlili za Česko a jedna paní měla obraz vybuchlé bomby. To nás jen utvrdilo v tom, že Hájek je opravdu to správné místo. Rádi bychom vyzdvihli i otevřenost bratří františkánů, především tehdejšího provinciála o. Vianneye Dohnala, kteří nám neuvěřitelně vyšli vstříc, přestože nás tehdy vůbec neznali, a dodnes jsou našimi velkými podporovateli.

Setkání v Hájkě trvá od středečního večera do neděle. Čtvrtek se nese ve znamení odpuštění a svátosti smíření, pátek je věnován Boží uzdravující lásce a sobota pak modlitbě za vylití Ducha sv. Denně slavíme mši sv., probíhají přednášky a workshopy na různá témata, děti a mládež mají svůj vlastní

paralelní program. Snažíme se zvát hosty, kteří nejsou nutně známí, ale hoří jim srdce pro určitá témata a mohou nás tak něčím povzbudit a inspirovat.

Jsme moc rádi, že k nám jezdí i tým z anglického New Dawn, který nám pomáhá s přímluvnou modlitbou za jednotlivce.

✓ Máte nějakou zkušenost ze služby, kdy jste vnímali, že Bůh jedná a je živý?

Ano, mohli bychom zde uvést spoustu svědectví o uzdravení a Božím doteku, nejčastěji se to děje během přímluvných modliteb za vnitřní uzdravení a také během chval.

Chvála je mocný duchovní nástroj, kdy se Duch svatý dává poznat, a tak se rádi během chval modlíme i za fyzické uzdravení. A už jsme jich vícekrát byli svědky.

✓ Jaká témata v Obnově vám leží na srdci?

Například výzva papeže Františka, že máme pěstovat vztahy s bratry a sestrami z protestantských církví. Setkáváme se s nimi na večerech chval, což nese ovoce smíření a odpuštění. Pro našeho nebeského Otce to musí být vzácná chvíle, když v modlitbě stojíme v jednotě před Jeho tváří...

Dalším „naším“ tématem je evangelizace. Pořádáme různé konference, kde vytváříme prostor pro to, aby se účastníci mohli setkat s Bohem. I v církvi je myslím spousta lidí, kteří se s ním nikdy vědomě nepotkali. Ale také silně vnímáme potřebu vyjít ven. Zatím jsme udělali alespoň ten krok, že večery chval pořádáme v sekulárních prostorách; v létě bychom chtěli jít do letního kina.

✓ Prý jste byli také pozváni do Senátu, abyste se tam modlili za politiky. Jak jste se k této službě dostali, jak ji vnímáte?

Za politiky se modlíme již delší dobu. Když byl manžel mé kamarádky členem vlády, modlitebně jsme je podporovali, aby vydrželi tlaky, které provázejí službu v politice. S nadačním fondem Credo také pořádáme Konferenci 7 vrchů, která se věnuje sedmi důležitým oblastem vlivu ve společnosti, přičemž jedním z nich je právě politika. Jako křesťané jsme se z ní hodně stáhli, protože ji často vnímáme jako něco špinavého. I tam je ale potřeba přinášet a prosazovat křesťanské hodnoty, protože jinak dostanou prostor jiné zájmy. K modlitbě za politiky nás koneckonců vybízí i Písmo: „Především tedy prosím, aby se konaly prosby, modlitby, přímlyvy a děkování za všechny lidi, za krále a za všechny ty, kdo jsou ve vysokém postavení, abychom mohli vést tichý a pokojný život ve vši zbožnosti a důstojnosti“ (1Tm 2,1).

Vloni jsme v rámci Konference 7 vrchů uspořádali tzv. Snídani s politiky, kam jsme pozvali věřící politiky, ale také kněze a pastory z různých církví. Společně jsme se za poslance modlili a žehnali jim. Také jsme jim vyjádřili podporu a vděčnost za jejich službu, která není vždy snadná. Od té doby jsme měli už několik takových setkání a modliteb chval v poslanecké kapli. Vnímám jako

velmi potřebné vyvyšovat jméno Ježíš nad tím místem a nad všemi, kdo tam působí.

✓ Evo, ty jsi nedávno prošla zkušeností těžké nemoci. Co vám s Martinem pomáhalo, abyste tu zkoušku zvládli?

V létě 2021 mi diagnostikovali rakovinu prsu. Byl to naprostý šok, neměla jsem klasické příznaky a své obtíže jsem nepřipisovala tak závažné diagnóze. V tu dobu jsme si víc uvědomili, jakým požehnáním je, že jako křesťané máme naději. Kontaktovala jsem přátele s prosbou o modlitbu. Za chvíli už prosba kolovala po různých modlitebních společenstvích (i v Anglii) a já byla vši tou podporou až dojatá. V manželství jsme zakoušeli, že hledáme-li Boží království, vše ostatní nám bude přidáno. V tu dobu jsem řekla Pánu, že budu nadále hledat Jeho království, a On ať se postará o moje zdraví. V průběhu léčby jsem zažila opravdové zázraky. Během chemoterapie mi vůbec nebylo špatně a to jsem ani neuzívala léky, které měly nevolnost zmírnit. Chemoterapie ovlivňuje i množství krvinek, které často spadnou na kritické minimum. Lékař mě proto varoval, ať se vyhýbám skupinám lidí, protože mi hrozila nákaza virózami, především covidem. Ovšem protože mi nebylo špatně, pokračovali jsme dál ve službě a pořádali večery chval, kam chodila spousta lidí. Přesto jsem se nikde nenakazila a počet krvinek mi začal nevysvětlitelně stoupat, takže jsem ke konci chemoterapie dokonce překročila minimální hranici u zdravých lidí. I z následné operace a ozarování jsem se bez větších bolestí či vedlejších účinků rychle zotavila. Viděla jsem, jak Bůh jedná a proměňuje zlo, které nezamýšlel, v můj prospěch. A to nás s Martinem posilovalo ve víře.

Rozhovor vedla s. Jana Svobodová

Štěstí, kde ho nečekáš

Mnozí už zaznamenali, že hostem letošní Konference v Brně bude P. Jacques Philippe z Francie. A tématem budou Ježíšova blahoslavenství, o kterých otec Jacques rozjímá a přednáší už mnoho let, ale teprve nedávno své myšlenky vtělil do knihy. Přinášíme zde ochutnávku dvou pasáží z českého vydání.

V Matoušově evangeliu tvoří blahoslavenství jakýsi úvod ke Kázání na hoře. První Ježíšova velká promluva jej představuje jako nového Mojžíše, který hlásá nový zákon svého království. Nepronáší jej z výšin chvějící se a dýmající hory Sinaj, kde se „hřmělo a blýskalo, na hoře byl těžký oblak“ (Ex 19,16). Jak říká tradice, Ježíš káže na mírných svazích nad Galilejským jezerem. Promlouvá však s mocí a autoritou, nad kterou jeho posluchači žasnou, neboť se velmi liší od mluvy tehdejších rabínů. Výraz: „Slyšeli jste, že bylo řečeno... Ale já vám pravím...“, se bude v jeho kázání objevovat často. Ježíš však prohlásí: „Nemyslete si, že jsem přišel zrušit Zákon nebo Proroky; nepřišel jsem je zrušit, nýbrž naplnit“ (Mt 5,17). Na závěr horského kázání zaznívá podobenství o dvou domech, z nichž jeden stojí na skále a druhý na písku. Nesmíme se spokojit s tím, že po vyslechnutí Ježíšových slov budeme jen opakovat „Pane, Pane“: je třeba podle nich žít, neboť jen tím naplníme vůli Otce, který je na nebesích (srov. Mt 7,21.24-27). (...) Nabízí nám cestu ke ztotožnění s Kristem, k nalezení Otce, k maximální otevřenosti vůči působení Ducha. Jedině Duch svatý nám dá správně pochopit blahoslavenství a uschopní nás, abychom je také uskutečňovali.

Blahoslavení milosrdní: odpuštění

Odpuštění je obtížným, někdy i heroickým, avšak nezbytným činem. Bez odpuštění se zlo bude šířit dál a dál. Jedině odvaha k odpuštění zastavuje šíření zla. (...)

Boží láska je dost mocná na to, aby zahojila každou ránu, je však třeba se odvážně rozhodnout a projít „úzkou branou“ odpuštění. To je mnohem těžší, než kdybychom se poddali spontánní tendenci, jež nás strhává k zášti a k obviňování. Ale rozhodujeme se tím pro život.

Jedna věc nám může usnadnit začátek obtížného procesu odpuštění. Někteří lidé se mi svěřovali: „Nedokázal jsem říci ‚odpouštím ti‘; snazší pro mne bylo použít Ježíšova slova, která pronesl na kříži: ‚Otče, odpusť jim, neboť nevědí, co činí...!‘“

Ano, jedině Bůh může skutečně odpustit, protože jen on může zcela uzdravit, zcela odčinit spáchané zlo, jen on může znovu povolat k životu to, co je mrtvé. **Nejhlubším zdrojem odpuštění je Otcovo milosrdné srdce.** My

lidé dokážeme odpouštět jen tehdy, když se rozhodneme z tohoto pramene čerpat, vzneseme-li s pokorou a vírou prosbu o milost odpuštění, přijmeme-li do srdce Otcovu milosrdnou lásku. Potom budeme schopni hledět na druhé lidi s Otcovou dobrotou a shovívavostí, pak snáze přijmeme milost k odpuštění.

Někdy to samozřejmě chvíli trvá... Prvním krokem je o tuto milost prosit, toužit po ní. Stává se také, že uplyne delší doba mezi rozhodnutím odpustit a návratem k úplnému míru a pokoji. Střídají se vzestupy a pády, chvíle, kdy se v nás silně ozývá hněv a vzdor. To je normální, nicméně je třeba touto cestou vykročit a jít s rozhodností i trpělivostí. Přijde den, kdy se nám dostane úplného uzdravení.

Odpuštění a nová naděje

Odpuštění je nejen úkonem lásky, ale i víry a naděje.

Často nám připadá obtížné, ba i nemožné, obzvláště máme-li pocit, že spáchané zlo je neodčinitelné. Někdo se zachoval tak, že jeho oběť – já sám nebo milovaná bytost – byla nenapravitelným způsobem poškozena. V jejím životě se cosi zlomilo a náprava není

možná. Od nynějška už nebude nic jako dřív. Lidsky viděno můžeme mít tento pocit. Je to pochopitelné – ale odpuštění se pak stává prakticky nemožným.

Co nám ale tvrdí křesťanská víra? Prohlašuje, že Bůh dokáže uzdravit každé zranění. A také, že „*kde se rozmohl hřích, tam se ještě mnohem více rozhojnila milost*“ (Ř 5,20). Víra říká, že „*utrpení nynějšího času se nedají srovnat s budoucí slávou, která má být na nás zjevena*“ (Ř 8,18). A v druhém blahoslavenství nám Ježíš říká: „*Blaze těm, kdo pláčou, neboť oni budou potěšeni.*“

Odpustit je určitě mnohem snazší, máme-li naději, že Bůh může každé zlo, které jsme utrpěli, přetvořit v mnohem větší dobro; že zranění způsobená druhými nejenže budou zacelena, nýbrž mohou se stát pramenem života a štěstí v míře nevidané, naprosto přesahující rozsah zla, jež na nás dolehlo. A pokud máme víru a naději, že se nám od Boha dostane dobra mnohem většího, než bylo utrpěné zlo, pak už není důvod, abychom druhým zazlívali bolest, již nám způsobili. Takový postoj je ovšem plodem víry, opírá se jen o Boží slovo. Kristovo vzkříšení nám přece dává jistotu, že každá smrt může být proměněna v překypující hojnost života.

Posilu pro svou víru a naději můžeme čerpat z četných svědectví. Mnozí lidé zakusili od druhých strašné utrpení, ale dokázali odpustit a dospěli k plnosti křesťanské lásky, k mnohem dokonalejší a velkodušnější svobodě lásky. Uvedme jen Maïti Girtanner, francouzskou protinacistickou bojovnici, jejíž život těžce poznamenaly následky mučení. O mnoho let později se setkala se svým mučitelem a ujistila ho, že mu odpustila. K podobnému kroku dospěla také Immaculée Ilibagiza po genocidě ve Rwandě, ačkoli odpustit vrahům své rodiny a přátel vyžadovalo dlouhý vnitřní zápas v modlitbě (srov. *Odpustila jsem*, Doron 2022).

Naděje pro viníka

Odpuštění je úkonem víry a naděje i vzhledem k člověku, jemuž odpouštíme. Odmítáme-li odpustit, ztotožňujeme viníka se zlem, jež spáchal. Uvíneme v přesvědčení, že ten, kdo nám způsobil utrpení, je nenapravitelně zlý. Nedáváme mu šanci se změnit, nehodláme na něj změnit svůj pohled. Ale máme na to právo? **Každý člověk je mnohem víc než jeho zlé skutky, nelze ho redukovat na zlo, které spáchal.**

Pohledme na zástupy svatých, jejichž obrazy zaplňují naše kostely, na jejichž zářivé svatozáře a andělské tváře. Kolik jen je mezi nimi zabijáků, cizoložníků nebo lidí jako sv. Augustin, nad nímž jeho matka po třicet let prolévala slzy! Copak nebyli velkými hříšníky, dokud se jim nedostalo milosti obrácení? Jestliže někomu odmítáme odpustit, pak to vlastně znamená, že nedoufáme v možnost jeho obrácení. Bůh však nikdy tuto naději neztrácí, vždycky vyhlíží obrácení hříšníka...

Když svému nepříteli odpustím, vyslovuji tím i naději v jeho možné obrácení. Pravda, tento člověk mi způsobil utrpení, dopustil se zlého skutku, možná i velmi závažného; spáchané zlo nelze popírat ani banalizovat. A přesto nehodlám pachatele odsoudit, chci doufat v obrácení jeho srdce, stojím o jeho obrácení!

V odpuštění a milosrdenství je velká síla; nejde jen o naši soukromou záležitost. Kdykoli odpouštíme, jako bychom přikládali do ohně Ducha svatého nad člověkem, jemuž prokazujeme milosrdenství. A jakmile bude oheň dost silný, může roztavit a obrátit jeho srdce. Každý skutek milosrdenství připravuje nové Letnice!

Z knihy J. Philippe,
Štěstí, kde ho nečekáš
(*O blahoslavenstvích*),
Doron 2023 (red. kráceno).

Foto: Vojtěch Hlávka

Magnus opět v Česku

Začátkem května navštívil naši zemi Magnus MacFarlane-Barrow, zakladatel mezinárodní charitativní organizace Mary's Meals, která poskytuje jídlo dětem ve školách nejchudších zemí světa.

Magnus byl v naší zemi poprvé na charismatické konferenci v Brně v r. 2018; krátce poté vznikla česká pobočka MM v Brně. Nyní do ČR zavítal už podruhé, aby se zúčastnil akcí pořádaných u příležitosti 5. výročí založení naší pobočky (která je kupodivu jednou z nejrychleji rostoucích ve světě!).

Přednášky v Brně a Praze a zejména benefiční koncert, jenž byl živě přenášen TV Noe, byly připravovány po mnoho měsíců předem, a to nejen zaměstnanci české pobočky, ale i řadou dobrovolníků, bez nichž by nejen v Česku nebyla práce Mary's Meals v takovém rozsahu vůbec možná. Magnusův čas mezi akcemi byl navíc vyplněn spoustou osobních setkání a rozhovorů pro média, takže po pár dnech hrozilo, že přijde o hlas. Ale všechno dobře dopadlo – zůstal až do konce „hlasem hladovějících dětí“.

Na jeho přednáškách bylo vidět, že není třeba žádných efektních formulací, ale že nejvíc oslovuje bez příkras podaná realita. Nejvíce to bylo zjevné při panelové diskusi v Brně, kde zaznělo množství podnětných i zábavných vět z úst dalších účastníků

(byli jimi ekonom Tomáš Sedláček a farářka Martina V. Kopecká – pozn. red.). Podle reakcí, které jsme mohli vyslechnout po diskusi, byla ovšem právě Magnusova jednoduše volená slova, jimiž sděloval poselství o naději a lásce tím, co mezi lidmi vyvolalo největší ohlas.

Pět nabitých dní proběhlo ve znamení solidarity, která přesahuje hranice malé země v srdci Evropy. Možná to nejlépe shrnul sám Magnus při benefičním koncertě, když komentoval kvalitní hudební produkci, kterou nabídli Police Symphony Orchestra a Tomáš Klus: „Věděl jsem, že to bude výborné. Ale že to bude tak skvělé, to jsem netušil! A jsem moc rád, že můžeme dětem, které jsou odkázány na naši pomoc, věnovat to nejlepší, co máme.“

Magnusova květnová návštěva v ČR více než jindy ukázala, že Mary's Meals není jen rostoucí charitativní projekt. Je to také Boží dar nám, protože můžeme vidět, že každý drobný skutek lásky má velký smysl a že každý, kdo dává, je stejně bohatě obdáván jako ten, kdo pomoc přijímá.

Marek Telička

KURZY ALFA SLAVÍ...

Kurzy Alfa letos slaví 25 let svého působení v České republice. Jak to všechno vlastně začalo? Jak se Alfa a posléze Manželské večery a kurzy o výchově dostaly z Anglie k nám?

Alfa to už dávno nejsou jen kázání Nickyho Gumbela z Londýna na VHS, jak je znají pamětníci! Témata zůstávají stejná, ale zhruba každých 6 let se natáčí nová video série s přednáškami jak pro dospělé, tak pro mládež. Zaznívají zde aktuální svědectví a vystupují známé osobnosti křesťanského světa, jež reagují na otázky, které si kladou lidé v dnešní době. Alfa už není jen specifický kurz. Alfa je kultura, která staví na pohostinnosti, otevřenosti a mezilidských vztazích.

Do České republiky se tento evangelizační kurz dostal v roce 1994. Dan Drápal, tehdejší pastor KS Praha, navštívil farnost Holy Trinity Brompton v Londýně, aby se inspiroval, jak ve svém sboru znovu probudit touhu evangelizovat. Formát Alfy ho nadchnul, mimo jiné i společná večere, která k Alfě neodmyslitelně patří. V té době byly tyto evangelizační kurzy na vzestupu a začaly se šířit i mimo Velkou Británii. V KS Praha se první kurz uskutečnil v roce 1998, ale už o dva roky dříve pořádal Alfou pro vězně v Brně také Přemysl Kramerius z Armády spásy, dnes člen Rady kurzů. Ten se s Alfou setkal při svých studiích v Londýně.

V katolické církvi v ČR začaly kurzy Alfa o pár let později, ale přesná data nejsou k dispozici. Pátrání se ujala Renata Hronová, která s manželem Václavem Alfou mnoho let organizuje. Zjistila, že v létě 2000 se s Alfou neplánovaně seznámili členové komunity Chemin Neuf při duchovních cvičeních ve Francii. Jejich nadšení vedlo ještě ten rok k organizaci prvního prokázaneho kurzu Alfa v katolické církvi.

Dnes se kurzy Alfa pořádají ve 140 zemích světa, materiály byly přeloženy do 170 jazyků a zúčastnilo se jich více než 30 milionů lidí. **Jen v České republice Alfou pořádá většina křesťanských církví a společenství a kurz už absolvovalo více než 20 tisíc lidí.**

V roce 2003 se k Alfě přidaly **Manželské večery**, které vznikly ve stejném londýnském sboru jako Alfa a zaměřují se na péči o manželský vztah. Spolu s kurzem Příprava na manželství a Kurzy o výchově tvoří ucelené „portfolio“ programů zaměřených na to nejcennější, co máme, a tím jsou vztahy (mezi Bohem a člověkem a v rodině). To je cesta, která směřuje k naplnění vize kurzů Alfa – **evangelizace národa, oživení církve a proměna společnosti.**

Další vize

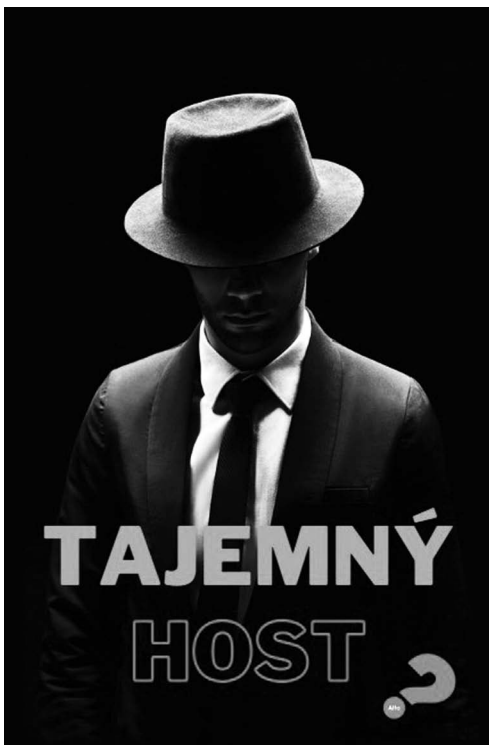
Na oslavě 25. výročí Alfy v ČR představila Veronika Filipová, vedoucí České kanceláře kurzů Alfa, vizi směřující k roku 2033, kdy oslavíme **2000 let od zmrtvýchvstání Ježíše Krista.**

Na podzim roku 2025 se chystá druhá **celonárodní kampaň „Zveme Česko na večeri“**. Ta první proběhla v roce 2013, kdy se konalo téměř 200 kurzů v jediném roce. A protože naše společnost je stále

duchovně „hladová“, pozvou pořadatelé Alfy Česko na večeri znovu. „Předskokana“ Alfě udělají **Manželské večery**, které **na jaře 2025** pozvou celé Česko pro změnu už podruhé „na rande“.

Aby takové pozvání mohlo být úspěšné, je zapotřebí dobré přípravy. Tu vidí Česká kancelář Alfy v modlitbě spolu s pořadatelé kurzů a také ve snaze více církví otevřít hledajícím. Inspirovala se proto úspěšným **projektem „Tajemný host“**, který proběhl například v Holandsku. „Tajemní hosté“ jsou nevěřící lidé, kteří inkognito navštěvují různé farnosti a sbory a zjišťují, jak je dané

společnosti otevřené a vstřícné k nově příchodím. V Holandsku 52 % těchto „hostů“ uvedlo, že by se do navštíveného kostela/sboru chtěli vrátit. Jak to dopadne u nás? **Místní církve by měla být bezpečným prostředím, kde lidé mohou víru zkoumat, bez obav se ptát a ideálně najít svůj domov a zázemí, pokud v Boha uvěří.**

„Vnímáme jako velké požehnání a jsme vděční, že můžeme přinášet evangelium do naší společnosti právě skrze Alfou. Ta ale není jediným nástrojem sdílení evangelia, a proto chceme spojit síly s dalšími evangelizačními iniciativami, aby Boží hlas mohl silně zaznít a rezonovat v srdcích lidí v naší zemi. Hezky vystihnul úlohu křesťanů Andreas Boppert, teolog a vedoucí misijního hnutí Campus für Christus ve Švýcarsku, který byl hlavním řečníkem na oslavě. Ve své přednášce řekl, že se na nás má odrážet Boží láska, stejně jako je

Měsíc odrazem sluneční záře. Nejsme to my, kdo je světlem pro svět, je to Bůh sám, jak můžeme číst v žalmu 36: *U tebe je pramen žití, když ty jsi nám světlem, spatřujeme světlo. S touto myšlenkou začínají kurzy Alfa další čtvrtstoletí. Kéž je Alfa odrazem Boží lásky k člověku!*“

Veronika Filipová

Minisvědectví o Alfě:

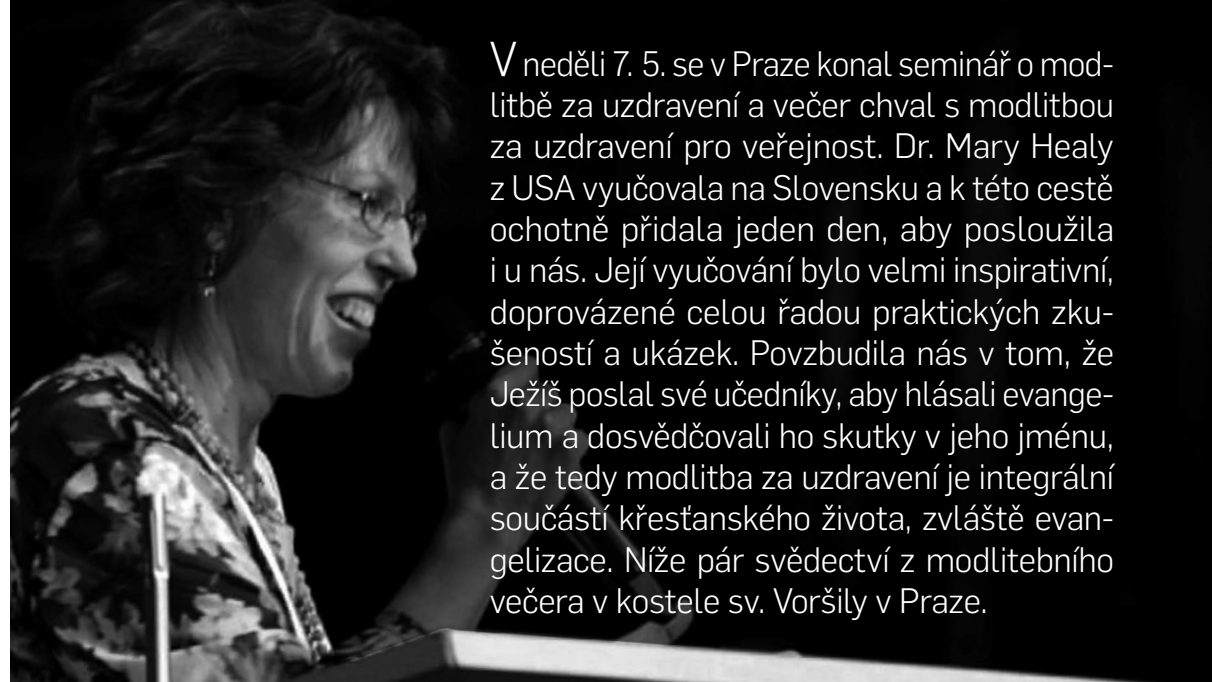
■ Alfou jsme začali organizovat v roce 2018, takže s roční covidovou pauzou pořádáme letos už 5. ročník. Předcházely tomu asi dvouleté vnitřní přípravy, kdy jsme vnímali, že jsou kolem nás lidé, jimž bychom rádi nabídli setkání s Bohem, ale téměř nikdo z nás se sám neodvážil evangelizovat. Po čase úvah, hledání inspirace v již běžících Alfa kurzech a hlavně po delším modlení se sešlo několik známých, dnes už přátel. Co je potřeba na rozjezd? Hlavně tým, který chce pracovat s Bohem a pro Boha, obrací se k němu. A za který se také někdo modlí. Náš tým se postupně rozrostl o další členy, absolventy naší Alfou, kteří už také vědí to, co my: Alfa není přínosem jen pro hosty, ale hlavně pro nás. Vždyť ať do ní investujete cokoliv, vždycky od Pána dostanete mnohem víc.

„Ať do Alfou investujete cokoliv, vždycky od Pána víc dostanete.“

MILAN KRATOCHVÍL

farnost sv. Bartoloměje, Zábřeh na Moravě

Modlitba ^{za} uzdravení

V neděli 7. 5. se v Praze konal seminář o modlitbě za uzdravení a večer chval s modlitbou za uzdravení pro veřejnost. Dr. Mary Healy z USA vyučovala na Slovensku a k této cestě ochotně přidala jeden den, aby posloužila i u nás. Její vyučování bylo velmi inspirativní, doprovázené celou řadou praktických zkušeností a ukázek. Povzbudila nás v tom, že Ježíš poslal své učedníky, aby hlásali evangelium a dosvědčovali ho skutky v jeho jménu, a že tedy modlitba za uzdravení je integrální součástí křesťanského života, zvláště evangelizace. Níže pár svědectví z modlitebního večera v kostele sv. Voršily v Praze.

SVĚDECTVÍ

■ Informace o modlitebním večeru s dr. Healy ke mně doputovala osobním pozváním: už to předznamenalo přátelskou atmosféru, která mi utkvěla v paměti. Nešel jsem tam pro zázrak uzdravení, ale z touhy po Pánu a prožívání Jeho moci a lásky. A nezastírám – i ze zvědavosti. Nedávno jsem prošel seminářem Život v Duchu svatém, kde jsem se poprvé hlouběji setkal s Charismatickou obnovou a dozvěděl se o činech, které Duch stále koná. Jako skeptikovi se mi nechce věřit, dokud nevidím. Lépe řečeno – nejde mi věřit, i když by rozum tolik chtěl.

Překvapil mne zaplněný kostel sv. Voršily, snad každý tam „náhodou“ potkal nějakého známého. Já hned tři známé tváře z farnosti,

pár lidí ze skupinky, která pokračuje po zmíněném semináři Obnovy, dokonce i známé řeholní sestry, jedna byla z mé rodné farnosti ve východních Čechách. Hned jsem se tedy cítil jako doma.

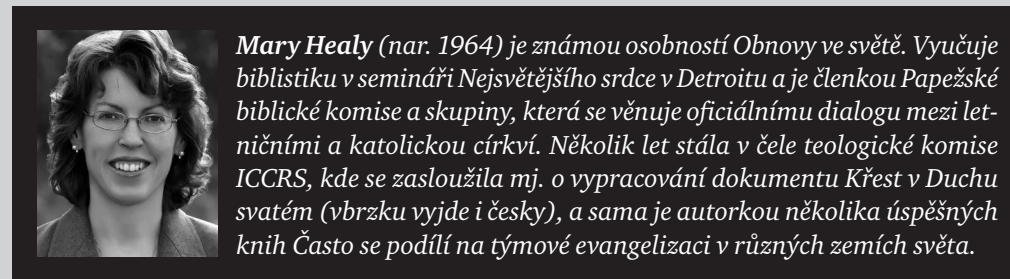
Večer začal společnou chválou. Nejsem žádný zpěvák, ale to nikdo neřešil. Pokračovalo se vyučováním Mary Healy, která se opírala o Písmo a o své vlastní či zprostředkované zkušenosti a svědectví. Osobně mě nejvíce zasáhlo to o uzdravení ženy ve čtvrtém stadiu rakoviny, která přišla pro přímluvnou modlitbu ke knězi, známému darem uzdravování. Ten ji však poslal pro modlitbu k malým dětem z místní farnosti. To mi pomohlo přijmout, že Ježíš opravdu může a chce uzdravovat bez ohledu na prostředníky, že „je to o Něm“, a ne o nás.

Uyučování plynule přešlo v modlitbu za uzdravení. Začali jsme odstraňováním pře-

kázek k uzdravení, především tedy odpuštěním všem, kdo nás kdy zranili; za možné důsledky zapojení v okultismu a praktikách *new age*; za větší důvěru a víru v Pána; za nové naplnění Duchem svatým. Následně účastníci semináře, který večer předcházela, sdíleli slova poznání a my nemocní na těle či na duši, jichž se týkala, jsme od ostatních přijímali modlitbu za uzdravení. Kdo byl uzdraven, dával to najevo máváním rukou, aby byli i ostatní povzbuzeni, že Pán koná. První z nás se odhodlali nejen mávat,

ale i vydat krátké svědectví o tom, co je trápilo a jak se jejich situace zlepšila. Několika lidem se zlepšil sluch a zrak, někdo úplně přestal mít bolesti, jiným se bolest znatelně snížila. Nejméně patnáct lidí svědčilo o svém uzdravení. Nakonec jsme Bohu předložili naše prosby za uzdravení z nemocí a bolestí, jejich vyléčení nemusí být hned vidět.

Kdo chtěl, mohl v závěru večera odevzdat svůj život Ježíši, aby to byl On, kdo sedí za volantem našeho života, kdo kraluje našemu

Mary Healy (nar. 1964) je známou osobností Obnovy ve světě. Vyučuje biblistiku v semináři Nejsvětějšího srdce v Detroitu a je členkou Papežské biblické komise a skupiny, která se věnuje oficiálnímu dialogu mezi letničními a katolickou církví. Několik let stála v čele teologické komise ICCRS, kde se zasloužila mj. o vypracování dokumentu *Křest v Duchu svatém* (vbrzku vyjde i česky), a sama je autorkou několika úspěšných knih. Často se podílí na týmové evangelizaci v různých zemích světa.

srdci. Takové odevzdání nám Mary doporučila opakovat každý den.

Po závěrečné chvále a požehnání o. Kodeta se kostel změnil v krásně hučící úl – následovalo spontánní sdílení přátel, známých, i neznámých, kteří spolu prožili něco krásného.

(TM)

■ Od roku 2019, kdy jsem prodělala těžší onemocnění covidem, jsem měla velké problémy s hybností končetin, nemohla jsem se ani podepsat. Téměř jsem ochrnula, pohybovala jsem se jen s chodítkem. I když je mi teprve něco málo přes 60 let, měla jsem třetí stupeň invalidity. Po modlitebním večeru jsem cítila v srdci velikou radost. Ráno jsem procítila s chutí vyrazit na procházku. Se sestrou jsme vyrazily na výlet do nádherné přírody. Po šesti hodinách, kdy jsem ušla asi 3 km, jsem se vrátila domů; v srdci s velikou vděčností Stvořiteli za tu nádheru kolem nás, ale také Duchu svatému, který dokáže obnovit i suché kosti. Navíc byl zrovna svátek Panny Marie Prostřednice všech milostí a celý den byl zřetelně prosycen spoustou milostí. Chválím Boha z celého srdce, děkuji též pořadatelům a paní doktorce Mary za vedení modliteb.

(Marie)

■ Děkuji všem za krásný večer. Nikdy jsme nic podobného nezažili a netušili jsme, do čeho vlastně jdeme – jen že se jedná o modlitbu za uzdravení a mohlo by nám to pomoci. Přijeli jsme všichni s manželem i dětmi. Jsem krátce po nepěkném pádu s těžkým otřesem

mozku a ztrátou vědomí. V důsledku hnutí krční páteře se mi utvořil výron a měla jsem velké bolesti.

Můj syn (5 let) má kvůli deformaci Eustachovy trubice odmala tzv. zalehlá ouška a špatně slyší. Velmi těžce zvládá potlesk nebo křik.

Zprvu jsem se bála, jak to celý večer vydrží, jak to bude snášet. I přes velkou bolest jsem ho držela v náručí. Prosil mě, abychom šli domů. Na výzvy Mary však k mému údivu sám zvedl ručičku a snažil se druhou rukou zvednout tu mou. Pak si sám stoupl a po modlitbě mi řekl, že se mu motá hlava. Znovu jsem si ho posadila na klín. Pak zazněla moje nemoc. Opatrně jsme si stoupli a syn mě objal a držel svou dlaň na mé páteři. Cítila jsem po modlitbě slabé uvolnění. Přičítala jsem to ale spíš tomu, že synka nedržím v náručí a záda si odpočinula.

Na konci večera jsem se ovšem cítila ještě uvolněněji a bolest ustupovala.

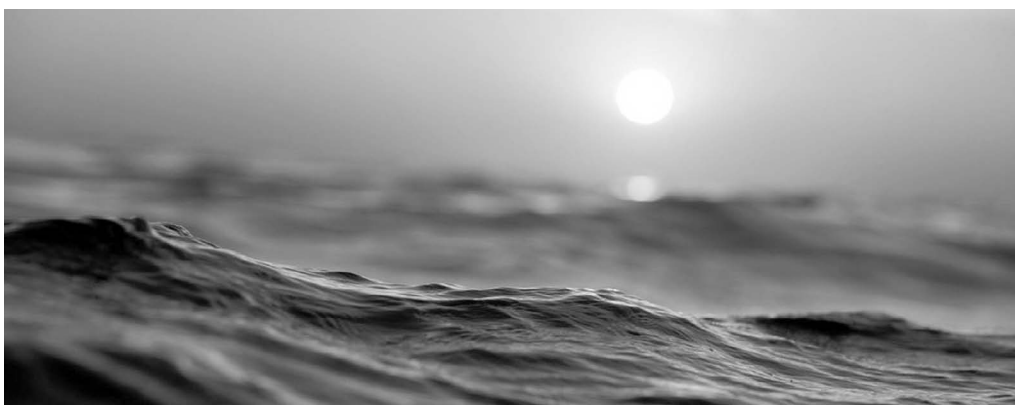
Největší radost a slzy štěstí mi vytryskly, když jsem viděla svého synka poprvé v životě tleskat. Potlesk mu přestal vadit a sám se zapojil. Byl to nádherný důkaz o uzdravení jeho sluchu. (Pozn. red.: Toto uzdravení dodatečně potvrdil i lékař.)

Já jsem druhý den ráno vstala bez bolesti a mohu hýbat hlavou, už se mi netočí a cítím se dobře. Děkuji Mary za vedení modliteb, vám za skvělou organizaci a za pozvání, a hlavně Duchu svatému za všechna ta uzdravení.

(A. s rodinou)

Křest v Duchu svatém

V brzké době vyjde v českém překladu dokument Doktrinní komise ICCRS (International Catholic Charismatic Renewal Services, ústředí Katolické charismatické obnovy, které od r. 2019 nese název CHARIS) s názvem Křest v Duchu svatém. Tento text vznikl na základě potřeby teologicky reflektovat význam křtu v Duchu svatém a obsahuje také pastorační pokyny, jak tuto milost přijímat a žít. Jak bylo na předchozí stránce zmíněno, Dr Mary Healy se významně podílela na vzniku této knihy. Na následujících stránkách přinášíme ukázkou z připravovaného českého vydání.

Charakteristiky a plody křtu v Duchu

Křest v Duchu je život proměňující zkušenost s láskou Boha Otce, která se vylévá do lidského srdce skrze Ducha svatého. Ducha lze přijmout skrze přijetí Ježíše Krista jako svého Pána. Křest v Duchu oživuje svátostný křest a biřmování, prohlubuje společenství s Bohem a s ostatními křesťany, rozněcuje zápal pro evangelizaci a vybavuje člověka charismaty pro službu a misi. Toto Boží dílo je v církvi přítomné od samého počátku, nelze ho omezit na jeden proud či hnutí; nicméně v tomto dokumentu se soustředíme na křest v Duchu svatém tak, jak se projevuje v Katolické charismatické obnově. Díky křtu v Duchu se zkušenost Letnic znovu

zpřítomňuje v naší době. Všechny ostatní plody Obnovy vyplývají ze křtu v Duchu a zpětně osvětlují tuto základní milost.

Nové vědomí skutečnosti a přítomnosti trojjediného Boha

Bezprostředním účinkem křtu v Duchu je nové uvědomění si společenství s Otcem, Synem a Duchem svatým. V tomto smyslu křest v Duchu úzce koresponduje s tím, co svatý Jan Pavel II. často popisoval jako setkání s živým Kristem. Ježíš je zakoušen jako Spasitel a Pán, který dnes svou milostí působí v našich životech. Setkání s ním přináší hluboké vědomí Otcovy lásky, která je do našich srdcí vylita skrze Ducha svatého (Ř 5,5). Nově si uvědomujeme přítomnost

a moc Ducha, v němž poznáváme, že „Ježíš je Pán“ (1K 12,3) a ze srdce voláme „Abba, Otče“ (Ř 8,15). Skutečnosti křesťanské víry ožívají. Kdokoli je pokřtěn v Duchu, může vyznat spolu se svatým Janem: „Co jsme slyšeli, co jsme na vlastní oči viděli, na co jsme hleděli a čeho se naše ruce dotýkaly..., to zvěstujeme i vám“ (1J 1,1-3).

Moc k posvěcování života

Křest v Duchu přináší objev moci Ducha svatého, která nás vede k obrácení a svatosti života. To se mnohdy projevuje v nově nalezené síle vzdorovat hříšným sklonům, svobodou od závislosti a zakořeněných zlovyků, v uzdravení mezilidských vztahů, zejména v manželství a v rodině. Kristův kříž a vzkříšení už nejsou vnímány jen jako historické události, ale jako pramen milosti, jež umožňuje zemřít hříchu a žít pro Boha. Nově probuzená vnímavost k vnuknutí Ducha svatého vede k hlubší poslušnosti vůči Pánu. Růst ve svatosti se stává méně záležitostí vlastního snažení, a více odevzdaností Duchu svatému. A kdekoli lidé setrvali spolupracují s touto milostí, objevuje se žitá zkušenost křesťanského života, jak je popsán v Novém Zákoně (viz Ř 12,1-21, Ef 4,1-3, Ko 3,12-17), který přináší ovoce Ducha (Ga 5,22-23).

Rozvoj teologického chápání v Katolické charismatické obnově

Od svého počátku v roce 1967 byl proud, jemuž dnes říkáme Katolická charismatická obnova, založen na zkušenostní události, jež byla nazvána křest v Duchu svatém. Proč tato terminologie? První katolíci, kteří tuto milost obdrželi, byli hluboce ovlivněni II. vatikánským koncilem, který skončil jen krátce předtím, a rovněž „ekumenickým rozměrem“ své prvotní zkušenosti. Osvojili si termín

používaný v letničním hnutí, který se vyskytuje v Písmu. Chápali tuto počáteční zkušenost jako vyslyšení modlitby papeže Jana XXIII. za Koncil, v níž prosil Pána o „nové Letnice“. Souvislost mezi „křtem v Duchu“ a událostí Letnic, a to jak v době novozákonní, tak i v současnosti se zdála potvrzovat oprávněnost tohoto názvosloví.

Prvním katolíkům zasaženým nečekanou milostí křtu v Duchu rychle došlo, že tato milost by měla být chápána v kontextu hluboké obnovy života katolické Církve, jež se stala středobodem a cílem II. vatikánského koncilu. Vnímali silné nutkání svědčit o této milosti a šířit ji v katolické církvi, s hlubokým přesvědčením, že to přispěje k její obnově. Lze říci, že na rozdíl od prvo počátků charismatického hnutí v protestantských společenstvích se vyznačovali silným smyslem pro církve: katolíci se zkušeností křtu v Duchu uznávali, že je třeba, aby byl tento proud přijat do katolické církve pod vedením papeže a biskupů.

Krátce po návratu z Prahy poslala Mary Healy představené voršilek s. Marii-Anně mail, kde se dělila o svoji zkušenost, která ilustruje výše uvedený text.

• *Minulý víkend mi přinesl opravdu povzbudivou zkušenost: měla jsem dvě přednášky o Duchu svatém pro vedoucí ze všech farností ve velké arcidiecézi St. Paul – Minneapolis. Místní arcibiskup požádal všechny kněze, aby vybrali po dvanácti laických vedoucích, kteří by mu pomáhali v jeho službě a všechny povzbuzoval k tomu, aby přijali křest v Duchu svatém, který je vybaví svou mocí ke službě evangelizace. Stovky účastníků přijalo modlitbu za křest v Duchu svatém a pro mnohé to byla zcela nová zkušenost.*

„VYVOLIL JSEM VÁS...“

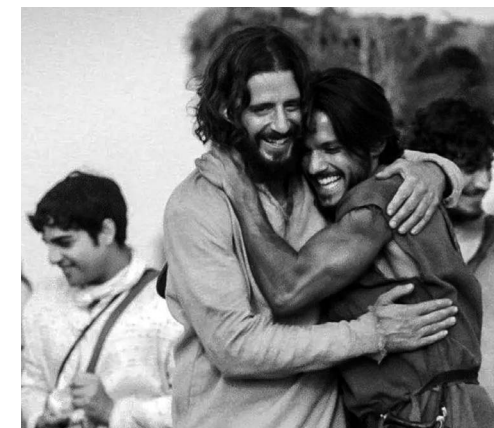
ANEŽ
EVANGELIUM
PODLE SERIÁLU
THE CHOSEN

Minulý podzim jsem zaslechla od P. Stanisława Góry v Praze na Lhotce zmínku o novém seriálu o Ježíšovi, který nese název *The Chosen*. Nutno předeslat, že filmová zpracování evangelií moc nevyhledávám, a tak jsem trochu váhala... Ale tentokrát skepse nebyla na místě.

Při zpracování biblických témat vždycky hrozí dvojí úskalí. Ve snaze o věrnost textu může totiž film vyznít strojeně, ploše či pateticky, jelikož v evangeliích jsou zaznamenány jen určité výroky či epizody, a tak postavám na plátně prostě chybí plasticita. V opačném případě se tvůrci inspiroují evangeliem jen volně, nebojí se fabulovat, ale výsledek pak není v souladu s poselstvím Písma, s křesťanským učením. Moje nedůvěra však nebyla na místě. Z filmu i z rozhovorů s tvůrci je zřejmá snaha správně porozumět obsahu radostné zvěsti a srozumitelně ji předat současným divákům. Na filmové sérii *The Chosen* mně fascinuje, že autoři se nebáli doplňovat postavy a scény, které v Písmu nenajdete, ale dělají to jen

proto, aby lépe vynikla podstata evangelia. Fantazie tvůrců tak umocňuje původní sdělení. Zjišťujeme, že jsme nenápadně vtaženi do děje a hltáme ho, jako bychom vše viděli a slyšeli poprvé. Pronikáme do charakterů postav, sledujeme, jak jsou Ježíšem znovu a znovu překvapováni a přiváděni k tomu, aby překračovali své dosavadní horizonty. Jsme napnutí, jak se příběh bude odvíjet, přestože pointu z Písma známe. Jedním ze záměrů autorů bylo zobrazit Ježíše v jeho lidskosti, ne jako „superhrdinu“, ale jako Božího Syna, který žije den za dnem, oslovuje své současníky, vstupuje do vztahů a formuje společenství učedníků. Jeho velmi uvěřitelné lidství dává zazářit velikosti jeho lásky k Otci i k lidem a rozehrává i naše srdce.

Na celém projektu, který stále pokračuje, spolupracuje tým lidí z různých křesťanských církví. Z rozhovorů některých herců s režisérem Dallasem Jenkinsem je zřejmé, že k práci přistupují velmi pokorně a poctivě. Nezřídka svědčí o tom, že je tahle práce přivedla nejen k porozumění bratřím a sestrám z jiných křesťanských denominací, ale i k obrácení a umožnila jim hlubší setkání s Bohem. Velkým obohacením filmu je jemný humor, který jiskří v rozhovorech a ukazuje krásu přátelství i Ježíšovu velkorysost. Přispívá k tomu, že i když je z celého projektu zatím natočena jen asi polovina, už po prvních dílech se přistihnete při myšlence, jak smutné to bude, až nejen sám Ježíš, ale celé společenství jeho přátel bude prožívat velikonoční pašije. Musím říct, že díky tomuto seriálu se v lecčems proměnilo moje vnímání evangelií a vůbec toho, co čteme v listu Filipánům: „Vzal na sebe způsob služebníka a stal se jedním z lidí...“. Nechte se nově oslovit radostnou zvěstí,

určitě nebudete litovat. Výmluvné je i to, že *The Chosen* má na stránkách ČSFD (Česko-Slovenská filmová databáze) hodnocení 93 %.

Jednotlivé díly lze zdarma sledovat například na YouTube nebo stránkách <https://www.angel.com/watch/the-chosen>: v pravém dolním rohu je možné zvolit české titulky.

Pavína B.

Katolická charismatická konference

Letošní motto:

„Šťěstí, kde bychom ho nečekali“

(srov. Mt 5,1-12)

Kdy: 5.–9. 7. 2023

Kde: Brno

Informace a přihlašování na:

<http://konference.cho.cz>

Pozn. Na místě bude možné požádat u nadačního fondu Gratia o finanční podporu na uhrazení nákladů spojených s účastí na konferenci

Společenství PROJEKT ON

Konference Poslaná

Kdy: 24. 6. 2023

Kde: Impact Hub Zlín

Pro koho: ženy

Více informací na <https://www.credonf.cz>

<https://www.credonf.cz>

<https://www.credonf.cz/blog/konference-poslana>

V radosti

Kdy: 1. 9. 2023

Evangelizační akce Valašské Klobouky

Konference Poslaný

Kdy: 29.–1. 10. 2023

Formace o službě v duchu nové evangelizace. Více info na www.projekt-on.cz

Konference New Dawn

Kdy: 16.–20. 8. 2023

Kde: Hájek u Prahy

Více informací na:

<https://www.newdawn.cz/>

Festival United

Kdy: 17.–19. 8. 2023

Kde: Vsetín

Více informací na:

<https://festivalunited.cz/>

Konference Otcova Srdce

Kdy: 15.–17. 9. 2023

Kde: Frýdek Místek

Více informací na <https://otcovosrdce.cz/>

<https://otcovosrdce.cz/2022/11/23/zari-konference-os-frydek-mistek/>

Evangelizační kurz Pojďte a uvidíte

Kdy: 23. 9. 2023–21. 1. 2024

Kde: Hradec Králové

Více informací na:

<https://www.evangelizace.cz/>

<https://www.evangelizace.cz/2023/04/13/evangelizacni-kurz-pojdte-a-uvidite-v-hk-diecezi-2022-23/>

Letní setkání Školy Marie

Kdy: 14. 7.–23. 7. 2023

Kde: Hájek u Prahy

Přihlašování bude na:

<https://www.skolamarie.cz/akce>

Duchovní obnova pro maminky

Kdy: 24.–27. 7. 2023

Kde: Polyfunkční dům Regina, Zlín

Obnova s Mgr. Františkou Böhmovou na téma Odpuštění

<https://www.credonf.cz/blog/duhovni-obnova-pro-maminky>

Tábor pro mládež JUMP ML

Kdy: 23.–29. 7. 2023

Věk: 15–18 let

Kde: Kostelní Vydří

Tábor pro mládež JUMP XL

Kdy: 31.7.–6. 8. 2023

Věk: 18–23 let

Kde: Kostelní Vydří

Více na: <https://taborjump.cz>

ENTERcamp – tábor pro mládež

Kdy: 21.–27. 8. 2023

Věk: 16–23 let

Kde: Diecézní centrum života mládeže Ktiš

Více na: www.entercamp.cz

ENTERjunior – tábor pro mládež

Kdy: 13.–19. 8. 2023

Věk: 13–15 let

Kde: Diecézní centrum života mládeže Ktiš

Více na: www.entercamp.cz

KOMUNITA EMANUEL

Světové dny mládeže s předprogramem od Emmanuel Youth

Kdy: 27. 7.–7. 8. 2023

Kde: 3 dny mezinárodní setkání mladých v Coimbre, 1 den ve Fatimě, 6 dní v Lisabonu

3000 mladých lidí z celého světa, chvály, impulzy i spousta zábavy, univerzální církve, nové zkušenosti a zážitky, noví přátelé

Více: mladi.emmanuel.cz

KOMUNITA CHEMIN NEUF

Školní 1, Tuchoměřice, 252 67, tel. 220 199 441, sekretariat@chemin-neuf.cz, Místem konání akcí je klášter v Tuchoměřicích u Prahy, více informací a registrace na: www.chemin-neuf.cz

Dospívající mládež od 14 do 18 let:

Víkendová setkání v Tuchoměřicích:

29.9.–1. 10. 2023

15.–17. 12. 2023

Mládež od 18 do 30 let

Víkendová setkání v Tuchoměřicích:

13.–15. 10. 2023

24.–26. 11. 2023

1–2–3 KÁNA

Setkání pro obnovení vztahu ve vašem páru ve třech vzájemně se doplňujících víkendech

21.–22. 10. 2023

17.–19. 11. 2023

9.–10. 12. 2023

Kána Welcome pro páry

Roční program pro páry sestávající se z devíti večerních setkání nad konkrétními tématy života v páru.

Více informací na: www.kana4you.cz

Roční cyklus biblické a duchovní formace EMAUZY ve společenství

7.–8. 10. 2023

2.–3. 12. 2023

13.–14. 1. 2024

13.–14. 4. 2024

1.–2. 6. 2024

Více informací a registrace na:

www.chemin-neuf.cz

Duchovní cvičení

pro všechny

v Tuchoměřicích

4.–11. 11. 2023 – exercicie v tichu podle sv. Ignáce

Více informací a registrace na:

www.chemin-neuf.cz

KOMUNITA BLAHOSLAVENSTVÍ

Dolany u Olomouce 24, 783 16

Web: www.blahoslavenstvi.cz

E-mail: akce@blahoslavenstvi.cz

Místem konání akcí

(není-li uvedeno jinak)

je sídlo Komunity

(Dolany u Olomouce 24)

Sobotní odpoledne

se sv. Terezí z Lisieux

Kdy: 30. 9. 2023 od 15.00

Přednáška, svědectví, psaní dopisu

Terezce, modlitební večer

Polož si mě na srdce

jako pečeť

Duchovní cvičení pro ženy

s biblickými tanci

Kdy: 12.–15. 10. 2023

Přednášky a biblické tance:

Věra Kulišťáková, sr. Lucia Kopasová

Jak žít v Boží Přítomnosti?

Škola vnitřní modlitby pro všechny

Kdy: 15.–19. 11. 2023

(od středy večera do neděle oběda)

Přednášky skrze video P. Jacques Philippe.

Součástí je osobní doprovázení.

POZOR! NOVĚ

**Komunita
Blahoslavenství,
Střelice u Brna**

Přihlášky a info:
www.blahoslavenstvi.cz

**Žena na cestě lásky
– duchovní cvičení pro ženy
s biblickými tanci**

Kdy: 21.–24. 9. 2023

Přednášky:

sr. Veronika Barátová,

biblické tance: sr. Lucia Kopasová

**Sobotní odpoledne
se sv. Terezií z Lisieux**

Kdy: 30. 9. 2023 od 15.00

Přednáška, svědectví, psaní dopisu
Tereze, modlitební večer

**Formace o přímluvné modlitbě
– pro začátečníky v této službě a ty,
kdo si chtějí oprášit základy**

Kdy: 20.–22. 10. 2023 (víkendovka)

Součástí jsou přednášky i praktická cvičení

Sobotní odpoledne

– vstup do slavnosti Krista Krále

Kdy: 25. 11. 2023 od 15.00

Přednáška, chvály, svědectví, adorace

Poušť Wadi Rum, Jordánsko
Foto: Tomáš Kazanski

Effatha magazín
PRO KATOLICKOU CHARISMATICOU OBNOVU

ADRESA REDAKCE:

Charismatická obnova, z.s.

Národní 8, 110 00 Praha 1

E-mail: effatha@cho.cz

WEBOVÉ STRÁNKY KCHO

www.cho.cz

Finanční příspěvky: Časopis vychází jen díky příspěvkům čtenářů. **Náklady** na 1 ročník (tj. 3 čísla Effathy), výrobu i distribuci činí cca 150 Kč. **Platbu** lze provést převodem na účet 450718001/5500, var. symbol 101.

KOORDINÁTOR KCHO v ČR

Pavla Petrášková

Národní 8, 110 00 Praha 1

E-mail: koordinator@cho.cz

Pozvání na poutní cesty do Izraele

„tak trochu jinak...“

CK KŘÍŽEK

**Blaze člověku, jenž sílu hledá v tobě, těm,
kteří se vydávají na pouť.**

(Žalm 84)

Na podzim 2023 pořádá CK Křížek ve spolupráci s Katolickou charismatickou obnovou Novozákonní cestu po stopách Ježíše z Judské pouště do Jeruzaléma. Cílem tohoto putování není shlédnout a navštívit vše, co je v Izraeli k vidění, ale mít možnost zažít Svatou zemi, jako místo, kde se Bůh zásadním způsobem dotkl a stále dotýká lidských životů. Každé setkání si žádá čas a vhodné podmínky. Proto je každé putování prostoupeno duchovním programem, je při něm čas na modlitbu a ztišení. Samozřejmě, že nabízí také možnost prožít atmosféru různých míst, poznat památky i život místních obyvatel.

Jste tedy zváni na putování:

✓ **12. 11.–19. 11. 2023 /**

**Novozákonní cesta po stopách Ježíše
z Judské pouště do Jeruzaléma**

cena: 43.990,-

(Duchovní doprovod Kateřina Lachmanová a P. Christian Pšenička, O.Praem)

Jedná se o duchovní cestu, jejímž cílem je poznat a zažít zemi spojenou s dějinami židovského národa, životem Ježíše Krista a působením prvotní církve. Z pouště starozákonních proroků přes Betlém a Galileu dorazí účastníci cesty v pátek odpoledne do Jeruzaléma, aby na místě prožili své osobní Velikonoce.

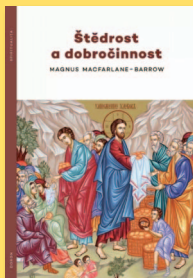

Jordán

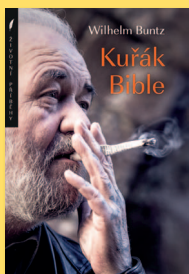
Více informací naleznete na www.ckkriizek.cz

Jacques Philippe
Duchovní otcovství
Knihu ocení především kněží, ale mnohé aspekty se týkají i otců rodin a mužů ve vedoucích pozicích.
Paulínky, brož., 120 s., 249 Kč

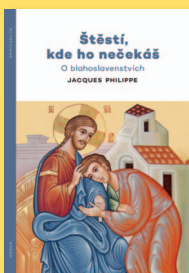
Magnus MacFarlane Barrow
Štědrost a dobročinnost
Zbrusu nová kniha zakladatele hnutí Mary's Meals pojednává o charitě jako takové, o její krásě i úskalích.
Doron, brož., 217 s., 299 Kč

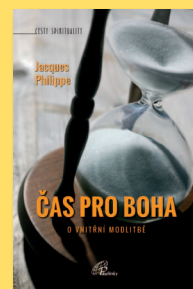
Wilhelm Buntz
Kuřák Bible
Strhující příběh o obrácení obávaného zločince a násilníka, kterého si Ježíš našel za mřížemi.
Paulínky, brož., 264 s., 325 Kč

Petr Karas
Boží slovo na každý den
Nové vydání skvělé pomůcky pro denní tichou chvíli s Božím slovem.
Doron, brož., 248 stran, 299 Kč

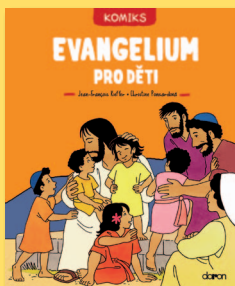
Jacques Philippe
Šťěstí, kde ho nečekáš
O blahoslavenstvích
Zásadní dílo charismatického kazatele, jakési kompendium života podle evangelia – podle Ježíšova srdce.
Doron, brož., 160 stran, 249 Kč

Jacques Philippe
Čas pro Boha
O vnitřní modlitbě
Kdokoli touží po hlubším modlitebním životě, najde zde pokladnici podnětů, kudy a jak na to.
Paulínky, brož., 135 s., 159 Kč

Josef Ptáček
S mobilem do Božího království?
Autor je kněz, ale i znalec problematiky internetu: nabízí 25 krátkých úvah o tom, proč je mobil dobrý sluha, ale zlý pán, a spoustu tipů jak ho zvládat.
KNA, brož., 118 s., 219 Kč

Evangelium pro děti
Již druhé vydání skvělého komiksu pro děti 5–8 let.
Doron, váz., (2. vyd.), 108 s., 399 Kč